

Razviti procedure podrške za mlade koji napuštaju sistem socijalnog staranja

Objavio **Cafe Del Montenegro** - 20. marta 2018.

U Crnoj Gori je potrebno razviti jasne i specifične procedure kada je riječ o pružanju podrške mladima koji napuštaju sistem socijalnog staranja, a nevladine organizacije (NVO) trebalo bi da imaju kontinuiranu podršku institucija u procesu kreiranja i implementacije socijalnih usluga.

To je ocijenjeno na okruglom stolu „Standardi u radu sa djecom i mladima koji napuštaju institucionalni smještaj“, koji je organizovala **NVO Juventas** u okviru regionalnog projekta „Osnaživanje mladih u riziku od socijalne isključenosti“, koji se sprovodi uz podršku Evropske Unije.

Socijalna radnica u NVO Juventas, Nina Šćepanović, istakla je da sam proces deinstitucionalizacije može dodatno ugroziti dijete ukoliko je tranzicija brza i ukoliko se, kako je pojasnila, potrebe djece ne smatraju prioritetima.

Ona je objasnila da se sistem socijalnog ugovaranja smatra progresivnim sistemom saradnje između javnog i privatnog sektora, gdje se, kako je rekla, putem učešća organizacija civilnog društva može značajno uticati na kvalitet, pluralizam i dostupnost usluga.

Oorganizacije civilnog društva, kako je rekla, igraju značajnu ulogu kada je riječ o kreiranju i implementaciji socijalnih usluga.

U većini zemalja u regionu, kako je navela, ne postoje jasne i specifične procedure kada je riječ o pružanju podrške mladim ljudima koji napuštaju sistem socijalnog staranja.

„Iz tog razloga jedan od zadataka jeste da se razviju te jasne i specifične procedure, koje će biti održive i usmjerene ka djeci. Nedostatak usluga može voditi u dva pravca. Jedan jeste povratak djece na sistem socijalnog staranja, a drugi je preuzimanje odgovornosti i da na osnovu korišćenja postojećih resursa ostvarujemo značajne rezultate“, kazala je Šćepanović.

Ona je istakla da postoji potreba za uslugama koje se pružaju u zajednici, za međusektorskom saradnjom, kao i za održivim uslugama.

Direktor Centra za zaštitu odojčadi, dece i omladine u Beogradu, Zoran Milačić, kazao je da je veoma bitno da postoji podrška države ka nevladinom sektoru.

„Vrlo je važno donijeti Zakon o nevladinom sektoru koji bi definisao načine funkcionisanja, formiranja i kadrovska rješenja. NVO funkcionišu u odnosu na zahtjev donatora, odnosno onih koji obezbjeđuju finansije. To uvijek nije potreba krajnjeg korisnika i zato uloga države mora da bude značajnija“, smatra Milačić.

On je istakao da moraju da se utvrde tačne smjernice da bi se znalo koje su usluge potrebne na nacionalnom nivou. U institucionalnom smještaju, kako je rekao, sve potrebe mladih ne mogu da budu zadovoljene i tu, kako je kazao, važnu kariku može da ima civilni sektor.

„Veoma je važna komunikacije, koja može da se uspostavi sa korisnikom, koja je u institucijama više formalna, a kada se radi sa nevladinim sektorom to može da bude i neka vršnjačka podrška, koja umnogome znači za dalje procese razvoja djeteta bez roditeljskog staranja“, pojasnio je Milačić.

Generalni direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Goran Kušević, kazao je da je jedna od ključnih promjena kojoj se teži smanjenje broja korisnika usluga smještaja, transformacija ustanova za smještaj kroz, kako je pojasnio, razvoj alternativnih oblika socijalne i dječje zaštite.

„Krajnji ishod reforme treba da bude prelazak sa institucionalnog smještaja korisnika na vaninstitucionalni oblik zaštite. Taj prelazak je dug proces koji podrazumijeva razvoj i održivost usluga u sistemu socijalne i dječje zaštite. Usluge socijalne i dječje zaštite treba da u najvećem stepenu odgovore na potrebe korisnika uz poštovanje ljudskih prava i dostojanstva“, rekao je Kušević.

Djeca i mladi koji napuštaju institucionalni smještaj, kako je kazao, prepoznati su kao jedna od grupa koje Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti posebno štiti.

Načelnica Odjeljenja za razvoj i stručnu podršku u Zavodu za socijalnu i dječju zaštitu, Bojana Miletić, rekla je da Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti predviđa da pružaoci usluga mogu biti različite organizacije i da je potrebno da se stvore mehanizmi za sistem kontrole kvaliteta pružanja usluga.

„Neki od mehanizama kontrole su standardi usluga, koji su definisani različitim pravilnicima, licenciranje stručnih radnik, koje je u nadležnosti Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, licenciranje pružalaca usluga koje je u nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja i akreditacija programa obuka“, navela je Miletić.

Ona je rekla da je akreditovano šest programa obuka, koji su bili tematski.

„Važno je da imamo što više akreditovanih programa da bismo obezbijedili kontinuirano stručno usavršavanje za stručne radnike“, istakla je Miletić.

Ona je pojasnila da je svaka vrsta usluge regulisana odgovarajućim pravilnikom.

Koordinatorica Omladinskog programa u NVO Juventas, Marija Stajović, kazala je da su mladi koji su bili bez roditeljskog staranja jedina kategorija kod kojih samostalni život nužno počinje sa 18 godina.

„Zbog toga je od posebnog značaja obezbijediti im pristup obrazovanju, smještaju, zaposlenju, stipendijama, kao i svoj ostaloj podršci koja im je potrebna“, navela je Stajović.

Prema njenim riječima, organizacije civilnog društva imaju značajnu ulogu u pružanju podrške mladima u riziku posebno, kako je rekla, onima od 15 do 30 godina.

Ona je dodala da je aktuelno i licenciranje programa iz socijalne i dječje zaštite, kao i socijalnih servisa u cilju, kako je rekla, podizanja kvaliteta usluga kroz uvažavanje standarda.

Ona je kazala da se nedovoljan broj NVO uključio u rad sa mladima, koji napuštaju institucionalni smještaj i da se treba dodatno ojačati saradnja između NVO i državnih institucija.

Predstavnica Dječjeg doma „Mladost“ u Bijeloj, Marelja Savić, istakla je da Dječji dom nikada nije imao manji broj djece na smještaju, kao i da su to uglavnom djeca starijeg školskog uzrasta.

“Ovo govorim sa velikim ponosom, jer svi znamo da institucija nije najbolje mjesto za odrastanje djeteta“, navela je Savić.

Ona je pojasnila da djeca dolaze u instituciju nakon što su iscrpljene sve druge mogućnosti, gdje se, kako je rekla, preduzimaju sve mjere da se osnaže za budući samostalni život.

“Već negdje oko 14. godine, kada je dijete u završnim razredima osnovne škole, kreće se sa intenzivnim razgovorima o tome čime bi svako dijete htjelo da se bavi u životu“, poručila je Savić.

Ona je kazala da je Dom posljednjih godina ušao u proces reforme socijalne zaštite u Crnoj Gori.

Direktorica Centra za prava djeteta Crne Gore, Rajka Perović, rekla je da u sferi socijalne i dječje zaštite, Centar godinama ulaže tehničke i ljudske kapacitete kako bi, kako je kazala, na adekvatan način odgovorio na ono što je potreba korisnika, odnosno ranjivih grupa.

„U procesu deinstucionalizacije, tako da su i naše aktivnosti u tom smjeru. Na nama je da damo punu podršku djeci i mladima, da na kvalitetan način rastu i razvijaju se, a porodica je stvarno najstimulativniji oblik zaštite ranjivih grupa“, kazala je Perović.

Ona je istakla da slabost predstavlja to što NVO nemaju kontinuiranu podršku institucija i donatora.

Programska menadžerka Centra za prava djeteta Crne Gore, Jelena Gluščević, kazala je da se Centar sa partnerima, pružanjem usluge stanovanja bavi od 2008. godine i da su za tu svrhu u Glavnom gradu opredijeljene dvije stambene jedinice.

„Jedna je za mladiće, a druga za djevojke i u njih se smještaju djeca nakon boravka u Dječjem domu „Mladost“ Bijela. U program pružanja same usluge su uključeni naši stručni radnici, a to su psiholog i socijalni radnik, kao i supervizor njihovog rada. Takođe, važno je pomenuti i vršnjačku podršku koju imaju naši korisnici od studenata volontera“, navela je Gluščević.

Za desetak godina koliko se pruža usluga stanovanja, kako je rekla, bilo je osam korisnika koji su nakon boravka u Dječjem domu „Mladost“ Bijela imali priliku da borave u stambenim jedinicima i tu provedu dvije godine.

Nakon izlaska iz programa, kako je pojasnila, ne prekida se kontakt sa korisnicima.

„Mi uvijek ostavljamo mogućnost da se jave, da ih posjetimo, da im pružimo pomoć i podršku i nakon izlaska iz stambenih jedinica. To se pokazalo kao jako dobro, jer potreba za savjetovanjem, stručnom podrškom postoji i nakon boravka“, istakla je Glušćević

Že.B.

Izvor: [Cafe Del Montenegro](#)
